

Inleiding

Jaarlijks worden ruim 119.000 kinderen in Nederland verwaarloosd of mishandeld. Huiselijk geweld en kindermishandeling tast de kern van een kind aan: het vertrouwen in zichzelf en het gevoel van veiligheid in de wereld. De gevolgen van huiselijk geweld en kindermishandeling kunnen een leven lang zijn.

Dit protocol omschrijft de wettelijke verplichtingen van de school omtrent het signaleren en handelen bij vermoeden van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Verbeterde Meldcode met afwegingskader

Vanaf januari 2019 moeten organisaties met de verbeterde Meldcode en het afwegingskader werken. De verbeterde Meldcode is tot stand gekomen om situaties van onveiligheid beter en eerder in beeld te krijgen. In de Meldcode is in stap 4 en 5 een *afwegingskader* opgenomen. Het afwegingskader bestaat uit vijf vragen.

Om duidelijkheid te krijgen of een onveilige situatie al eerder is gesignaleerd en om deze signalen te kunnen combineren is er bij Veilig Thuis een *radarfunctie* toegevoegd.

In de verbeterde Meldcode is ook de *participatie van kinderen* opgenomen. Het gaat hierbij om negen *actiepunten*, en in stap 3 is het gesprek met het kind toegevoegd.

De Meldcode

De Meldcode is gebaseerd twee pijlers: *Meldnormen* en *Situaties van Onveiligheid*.

Meldnormen: in welke situaties moeten beroepskrachten melden?

Beroepskrachten *moeten* een melding doen bij Veilig Thuis in de volgende situaties:

1. In **alle** gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid en disclosure.
2. In alle **andere** gevallen waarin de beroepskracht meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
3. Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Situaties van onveiligheid

In dit afwegingskader zijn er situaties vastgelegd waarin de beroepskracht *altijd* moet melden bij Veilig Thuis. Dit zijn situaties waarbij er sprake is van:

- Acute onveiligheid
- Structurele onveiligheid
- Disclosure (d.w.z. kind/volwassene geeft zelf aan slachtoffer te zijn van mishandeling /verwaarlozing)

Acute onveiligheid

Een zorgvrager die in direct fysiek gevaar is, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.

Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een professional allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen of juist nalaten van toedienen van medicijnen.

Structurele onveiligheid

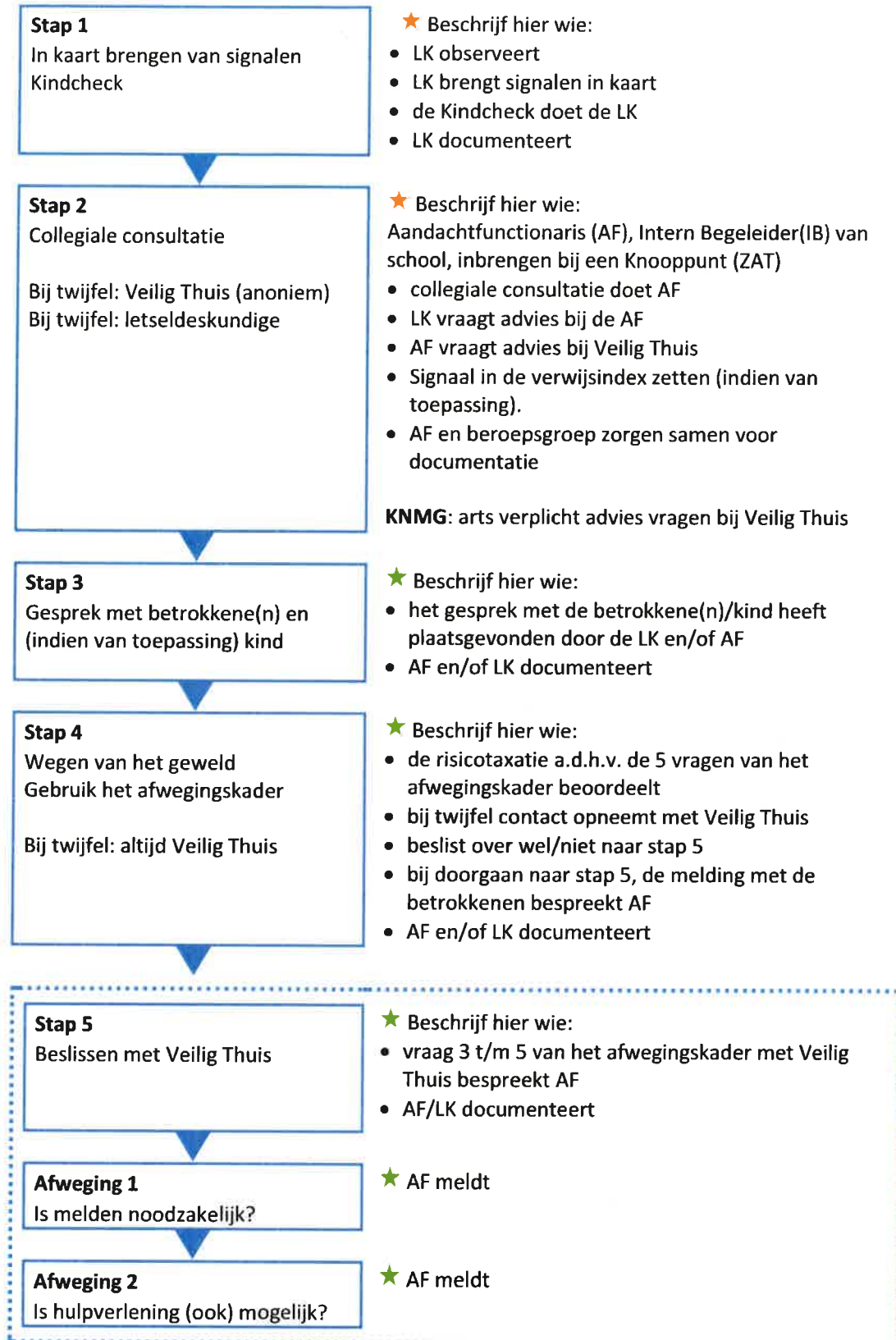
Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of geweld. Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst.

Disclosure

Slachtoffers die uit zichzelf een professional om hulp vragen bij huiselijk geweld of kindermishandeling of zich uiten bij een professional zonder hulp te vragen. Deze slachtoffers dienen ook bij Veilig Thuis gemeld te worden. Dit noemen we *disclosure* oftewel: onthulling. Wanneer een kind of volwassene uit zichzelf praat over mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. De drie meldnormen zijn te vertalen in vijf afwegingsvragen die u in stap 4 stelt.

Voorbeelden van acute, structurele onveiligheid en disclosure voor deze beroepspraktijk zijn te vinden in de bijlage(n).

Overzicht stappen

Aandachtsfunctionaris: Annemieke van Rooy

Intern begeleider: Manon von Berg (gr 1t/m 4) en Irene Reijnders (gr 5-8)

Knooppunt bestaat uit:

Stephanie Spierts (Schoolconsultant), Ambulante begeleider, Bureau Jeugdzorg, logopedist, Karin de Klerk(schoolarts-GGDZL), fysiotherapie, ergotherapie, Praktijk Frans Vaartjes, Somium, schoolarts, Sonja Nix (School maatschappelijk werk), Lucertis, PMT training, RID, Team Jeugd, Veilig thuis, Kamila ElMorabit (Leerplicht), Xonar, MKD, Mondriaan, Trajectbegeleiders samenwerkingsverband, Rec 2, Adelante begeleider, Dienstencentrum, Praktijkondersteuner, Medisch specialist in specifieke gevallen en Manon von Berg en of Irene Reijnders Intern begeleider (IB), aangevuld met betreffende leerkracht of noodzakelijke andere externe.

Het knooppunt komt gemiddeld 5x per jaar bij elkaar.

Omschrijving van de stappen

Beschrijf hier hoe de stappen in uw organisatie worden gezet.

Stap 1: In kaart brengen van signalen

★ Beschrijf hier hoe binnen uw organisatie de signalen in kaart worden gebracht.

De AF heeft het team plenaire een toelichting gegeven op het protocol. Het protocol wordt bewaard op de Portal onder de tegel 'schooldocumenten'.

In stap 1 wordt de problematiek van de LL geobserveerd en gesignaleerd. Daarnaast doet de LK de kindcheck die tevens is opgenomen in het protocol. Middels de kindcheck beoordeelt de LK of de veiligheid van de kinderen in hun thuissituatie kan worden gewaarborgd. Bij een onveilige situatie, of bij twijfel, worden door de LK en AF de vervolgstappen van de meldcode in gang gezet.

Alles wordt gedocumenteerd door de LK en vastgelegd in het leerlingvolgsysteem Esis, kopje registraties.

- Beschrijf de signalen zo feitelijk mogelijk;
- Indien interpretaties worden vastgelegd, geef dan ook weer dat het om een interpretatie gaat;
- Vermeld de bron als er informatie over derden wordt vastgelegd;
- Leg medische diagnose alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht.

Stap 2: Collegiale consultatie

★ Beschrijf hier welke collega hoofdzakelijk wordt betrokken.

De aandachtsfunctionaris wordt betrokken bij stap 2. LK deelt de bevindingen van stap 1 met de AF.

Er wordt altijd advies ingewonnen bij Veilig Thuis.

LK en/of AF legt kort vast wat er is besproken en met wie. Indien je de casus overdraagt aan een derden leg je ook vast aan wie en welke functie.

Stap 3: Gesprek met betrokkene(n) en kind

★ Beschrijf hier wie er beslist over wie er in gesprek gaat met de betrokkene(n).

Indien mogelijk bespreekt de LK met LL het signaal/ de zorg, liefst voordat er advies wordt ingewonnen bij Veilig Thuis. Indien LK niet weet hoe hij het gesprek moet aanpakken, wordt er advies ingewonnen bij de AF of VT.

Het volgende wordt besproken:

- Het doel van het gesprek wordt uitgelegd;
- Feiten en signalen die zijn vastgelegd worden besproken;
- De ouder en/of leerling krijgen de gelegenheid om daarop te reageren;
- Pas na deze reactie kan er eventueel een interpretatie ontstaan

Bovenstaand gesprek kan alleen worden gevoerd indien de veiligheid van het kind niet in het gedrang komt.

Stap 4: Risicotaxatie a.d.h.v. het afwegingskader

★

Bij stap 4 komt het er op aan dat alle informatie en adviezen door de AF/LK bij elkaar worden gebracht en deze informatie weegt.

Op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en het gesprek met de betrokkene (eventueel kind) wordt afgewogen of er een risico ligt op het gebied van huiselijk geweld of kindermishandeling. Ook de aard van de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling wordt meegenomen. Voor een juiste indicatie wordt gebruik gemaakt van het afwegingskader. Hiermee ben je tevens voorbereid voor het gesprek met de betrokkenen (kind/ouders).

Bij twijfel over de vervolgstap wordt in alle gevallen (opnieuw) advies ingewonnen bij VT.

Vijf afwegingsvragen

Indien er sprake is van 'weet het niet', gaat u uit van 'Nee'.

1	<i>Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?</i>
---	--

Nee: Afsluiten en vastleggen in dossier.

Ja: Ga verder met afweging 2.

Meldnorm 1	2	<p><i>Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?</i></p> <p>Nee: Ga verder met afweging 3.</p> <p>Ja: Melden bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.</p>
	3	<p><i>Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i></p> <p>Nee: Melden bij Veilig Thuis.</p> <p>Ja: Ga verder met afweging 4.</p>
Meldnormen 2 en 3	4	<p><i>Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i></p> <p>Nee: Melden bij Veilig Thuis.</p> <p>Ja: Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5.</p>
	5	<p><i>Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i></p> <p>Nee: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis.</p> <p>Ja: Hulp opstarten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.</p>

Stap 5: Beslissen met Veilig Thuis:

De AF neemt samen met Veilig Thuis de laatste drie vragen van het afwegingskader door. Daarna wordt besloten:

4. *Is melden noodzakelijk?*
5. *Is hulp inzetten/organiseren (ook) mogelijk?*

De AF en VT beslissen samen of het een melding moet worden of dat hulp inzetten ook kan. De betrokkenen worden i.v.m. de radar functie van Veilig Thuis in beide situaties geregistreerd in het register van Veilig Thuis.

Indien er sprake is van een vermoeden van acute of structurele onveiligheid:

- AF meldt vermoeden bij VT;
- AF beschrijft zoveel mogelijk feiten en gebeurtenissen die zijn vastgesteld;
- AF geeft duidelijk aan als de informatie bij de melding van een ander afkomstig is.
- AF bespreekt met VT wat je na de melding, binnen de grenzen van je gebruikelijke werkzaamheden, zelf kan doen om het kind tegen het risico op kindermishandeling of huiselijk geweld te beschermen.

Wettelijke verplichtingen

Verantwoordelijkheid

De leerkracht bespreekt de signalen met de IB-er/aandachtsfunctionaris van school. Vervolgens worden de stappen doorlopen. Na het doorlopen van de stappen wordt er samen met VT, AF en directie overwogen om een melding te maken. Directie is eindverantwoordelijk en beslist om wel of geen melding te doen.

Vertrouwelijke informatie

★ Leerling informatie wordt genoteerd in Esis. Hier wordt zo objectief mogelijk genoteerd. Ouders mogen ter aller tijden het dossier inzien. Het is niet toegestaan om een schaduw dossier aan te leggen.

Documenteren

★ Leg je melding zorgvuldig vast in het dossier:

- Documenteer elke informatie is bij de melding verstrekt en welke afspraken zijn er met VT gemaakt.
- Documenteer of de informatie met leerling en/of ouder is besproken en welke reactie de deze gaf.
- Indien er geen contact met de leerlingen en/of ouder is geweest over de melding, noteer dan ook waarom dit zo is besloten.
- Leg ook de naam van de medewerker van VT bij wie je de melding hebt gemaakt vast.
- Word de AF later door VT over het huiselijk geweld of de kindermishandeling geïnformeerd, wordt deze informatie ook vastgelegd. Ook indien er sprake is geweest van geen vaststelling van kindermishandeling of huiselijk geweld.
- Bij een melding dient AF zoveel mogelijk signalen te melden, dit wil zeggen feiten en waarnemingen.
- AF legt ook vast in dossier welke hulp er is geboden of georganiseerd en op welke manier is voldaan aan de vereisten voor passende en toereikende hulp.

Indien de meldcode wordt gestart wordt deze gedocumenteerd in Esis in het dossier van de leerling. Alle stappen worden nauwkeuring beschreven.

Instructie gebruik Kindcheck

De Kindcheck is onderdeel van de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Doel van de Kindcheck is om, meer kinderen in beeld te brengen die ernstig risico lopen mishandeld of verwaarloosd te worden door de situatie waarin hun ouder(s) verkeert of verkeren. De Kindcheck vindt plaats in **stap 1 van de Meldcode**.

De Kindcheck geldt voor alle professionals die onder de Wet verplichte Meldcode vallen. De Kindcheck is gericht op professionals die contacten hebben met volwassen cliënten en niet met hun (klein-)kinderen, en daarom ook niet beschikken over kindsignalen.

De Kindcheck is in alle gevallen aan de orde waarin de professional zich, vanwege de ernstige situatie van zijn volwassen cliënt, zorgen maakt over mogelijk aanwezige minderjarige kinderen. De Kindcheck geldt als een professional meent dat er, vanwege de toestand van zijn volwassen cliënt, risico's zijn op ernstige schade voor kinderen of een bedreiging van de veiligheid van kinderen die afhankelijk zijn van de zorg van cliënt. Zo geldt de Kindcheck bijvoorbeeld in geval van een ernstige (chronische) depressie, zware verslaving, (dreigende) huisuitzetting, geweld tussen huisgenoten, suïcidepoging.

NB:

- Ook het contact met een adolescent waarbij de professional zich zorgen maakt over eventueel aanwezige broertjes en zusjes in het gezin kan aanleiding zijn voor het uitvoeren van de Kindcheck;
- De Kindcheck geldt ook voor zwangere vrouwen.

Heeft u twijfels over de veiligheid van de kinderen? Dan doorloopt u de stappen van de Meldcode. U legt eerst vast door welke signalen bij de ouder u twijfelt over de veiligheid van de kinderen. Daarna volgt u de verdere stappen van de Meldcode die ervoor zorgen dat er ook verder onderzoek plaatsvindt en dat er, zo nodig, passende hulp komt.

Deskundigheid eerge relateerd geweld/meisjesbesnijdenis

Er gelden specifieke aandachtspunten als er sprake is van (een vermoeden van) eerge relateerd geweld. Zo dient men in deze zaken altijd een deskundige te raadplegen, omdat het collectieve karakter van deze vorm van geweld specifieke expertise vraagt. U kunt een op het gebied van eerge relateerd geweld deskundige raadplegen of Veilig Thuis.

Bij acute bedreiging van de veiligheid worden de stappen versneld, zo nodig binnen een uur. Denk hierbij aan (vermoedens van) een gedwongen huwelijk, achterlating, eerwraak die op (zeer) korte termijn dreigen plaats te vinden. Niet ingrijpen kan leiden tot moeilijk of niet omkeerbare situaties. Neem in dergelijke gevallen direct contact op met een aandachtsfunctionaris eerge relateerd geweld bij de politie of een andere in uw eigen Meldcode vermelde deskundige op dit specifieke terrein.

★ Voor Basisschool J.F.Kennedy geldt Veilig Thuis.

Informatie over meldrecht in relatie tot beroepsgeheim

Het beroepsgeheim of de zwijgplicht is een belangrijke voorwaarde voor effectieve hulpverlening. De vertrouwensrelatie met een cliënt of patiënt is van wezenlijk belang. Toch

kunnen er situaties zijn waarin de problematiek zo ernstig is dat het doorbreken van het beroepsgeheim noodzakelijk is. Dit is het geval bij ernstige vormen van huiselijk geweld of kindermishandeling, waarbij de betrokkenen zelf niet of onvoldoende mee kunnen of willen werken.

Meldrecht

De regels voor het verbreken van het beroepsgeheim gelden voor alle situaties waarin een cliënt zich in een ernstige situatie bevindt. Bij een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld is dit in een meldrecht vastgelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning (art. 5.2.6 Wmo). Dit biedt iedere beroepskracht met een beroepsgeheim of een andere zwingplicht het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld bij Veilig Thuis te melden. Ook als zijn cliënt, patiënt of leerling daar geen toestemming voor geeft. Daarnaast biedt het meldrecht beroepskrachten de mogelijkheid om informatie over een cliënt, patiënt of leerling te verstrekken als Veilig Thuis daarbij in een onderzoek naar vraagt.

NB: Het wettelijk meldrecht geldt ook als er alleen meerderjarigen bij het huiselijk geweld zijn betrokken.

NB: Voor een zorgvuldige besluitvorming is het noodzakelijk dat de beroepskracht de situatie, voordat hij zijn besluit neemt, bespreekt met een deskundige collega en zo nodig ook (op basis van anonieme cliëntgegevens) advies vraagt aan Veilig Thuis. Verder is het van belang dat de aanwezigheid van voldoende relevante feiten of signalen en zorgvuldige verzameling van deze feiten en signalen aantoonbaar is, en dat er een zorgvuldige en concrete afweging van belangen is geweest.

Verwijsindex risicjongeren

De organisatie moet zijn medewerkers op de hoogte stellen van de meldingsprocedure voor de Verwijsindex risicjongeren. Dit geldt alleen voor organisaties die bevoegd zijn een melding te doen in dit systeem.

Participatie van kinderen

Voor kinderen die mishandeld, verwaarloosd of seksueel misbruikt worden, is het essentieel dat zij gezien en gehoord worden door volwassenen in hun omgeving die (professioneel) betrokken zijn en die zij vertrouwen.

1. Termen

★ Binnen het protocol spreken wij van leerling, kind of ouder.

2. Informatie over het proces

★ Beschrijf hier wie er informatie geeft aan het kind over:

- LK zorgt voor de signalen en waargenomen situaties.
- AF en VT komen samen tot een besluit van melden of niet melden.
- AF en VT koppelen samen de info terug aan betrokkenen.
- AF bewaakt het proces van besluitvorming.
- AF en VT bekijken de mogelijkheden voor participatie
- Ouder heeft recht op klacht of verzet.

3. Informatie over veilig opgroeien

★ Beschrijf hier hoe en wie het kind informeert over wat veilig opgroeien is.

De LK geeft de informatie aan kinderen over hun recht om veilig op te groeien.

4. Recht op eigen mening

★ LL moet het gevoel hebben dat er naar hun wordt geluisterd en dat ze serieus worden genomen.

LK zorgt voor een goede voorbereiding, zodat het kind goed wordt geïnformeerd. Het kind moet weten wat de mogelijke gevolgen kunnen zijn van participatie en welke mogelijkheden er zijn om de mening te delen (zelf of via vertegenwoordiger).

Onderdeel van de voorbereiding is ook dat het kind weet wanneer, hoe, waar en met wie de communicatie plaatsvindt. Het kind heeft hier een belangrijke stem in.

5. Vragen en luisteren naar de visie van het kind

★ Het uitgangspunt is dat de leerling in staat is om zijn/haar mening te uiten. De volwassene betrokkenen sluiten aan bij de mogelijkheden van de leerling. De houding van de volwassene en de omgeving waar het gesprek wordt gevoerd is van belang. Zorg dat de leerling zich op zijn gemak voelt. Vraag het kind ook naar mogelijke oplossingen.

6. De mening van het kind in de besluitvorming

★ Geef een passend gewicht aan de mening van het kind. Per kind moet er worden bekeken naar de mogelijkheden van het kind. Neem de mening van het kind serieus en zorg ervoor dat het een belangrijke rol speelt in de besluitvorming.

7. Route bij disclosure

★ AF neemt direct contact met Veilig Thuis en zullen samen vervolgstappen bepalen.

8. Steun

★ Onderdeel van de participatie is dat het kind geïnformeerd wordt over de beslissing en de rol die de mening van het kind in de besluitvorming heeft gespeeld. Dit gebeurt door de AF en/of LK. Het integreren van terugkoppeling aan het kind is een goede check of de mening van het kind voldoende is meegewogen.

9. Tips voor gesprek

- Ga apart met een kind in gesprek.
  - Schend het vertrouwen van het kind niet.
  - Praat met een kind in een ruimte waar jullie niet steeds gestoord kunnen worden of waar iedereen naar binnen kan kijken.
  - Of ga samen iets doen.
  - Blijf als professional jezelf, een mens: wordt geen wandelend protocol of een professional op de automatische piloot.
  - Wees eerlijk en oprecht, geef aan als je iets niet weet of je verlegen voelt met de situatie.
  - Geef het kind een eerlijke kans om zijn verhaal te doen, laat je loyaliteitsgevoelens over de ouders achterwege.
  - Wees open en ontspannen in je houding, stel niet te veel vragen achter elkaar, geef het kind de kans te bedenken hoe en wat hij wil vertellen.
  - Stel open vragen, of reageer met “wat gebeurde er toen, of wat dacht je toen, wat vond je ervan”.
  - Geef bij start van het gesprek aan dat je allerlei vragen zult stellen, maar dat jij het antwoord niet weet. Als het kind iets niet weet, dan mag het dat zeggen.
- ★ Kwalitatieve gesprekstips zijn te vinden bij : *“Handreiking Participatie van kinderen in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling”* (VWS, 2018).

Bijlage(n)

Definities en voorbeelden acute, structurele onveiligheid en disclosure

★ In samenspraak met Veilig Thuis zijn standaard definities en voorbeelden opgesteld. Deze voorbeelden zijn gericht op de praktijk van het onderwijs, bijvoorbeeld: basisonderwijs, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs en leerplicht.

Acute onveiligheid

Definitie	Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Toelichting	Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none"> • Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft. • (Ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe. • Poging tot verwurging. • Wapengebruik. • Geweld tijdens de zwangerschap. • (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar. • Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking). • Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot + 100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel. • Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrekt of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt. • Vrijheidsbeperkende maatregel voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn.

- Acuut onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïcidepoging, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs.
- Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
- Een minderjarig kind dat alleen gelaten wordt in huis zonder toezicht en verzorging van een volwassene.
- Minderjarigen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken.
- Minderjarigen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt.

Structurele onveiligheid

Definitie	Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.
Toelichting	Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst. In de afweging of sprake is van structurele onveiligheid is ten minste over de volgende factoren informatie nodig: herhaling van geweld /onveiligheid, oudersignalen en eventuele kindsignalen/signalen van slachtoffers.
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none"> • Minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden. • Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken. • Minderjarigen die een hoog schoolverzuim hebben. • Minderjarigen die stelselmatig getuige zijn van huiselijk geweld. • Minderjarigen die geregeld fysiek mishandeld worden. • Psychische en/of fysieke mishandeling door escalerende vormen van langdurige stalking in partnerrelaties.

Disclosure

Definitie	Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
-----------	--

Toelichting	Wanneer een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen bij mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit, zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/pleger(s) bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex-) partnerstalking, huwelijksdwang, eerge relateerd geweld en ouderenmishandeling. Een professionele norm tot melden betekent in dit geval zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer.
Voorbeelden	

Doelstelling

In deze gedrags- en integriteitscode wordt omschreven hoe iedereen binnen MosaLira stichting voor leren, onderwijs en opvoeding met elkaar en anderen omgaat. Binnen de afzonderlijke MosaLira-scholen kunnen er nuanceverschillen zijn. Uitgangspunt hierbij is dat leerlingen, medewerkers, ouders/verzorgers en bezoekers bij alle activiteiten, resulterend onder verantwoordelijkheid van MosaLira, elkaar respectvol tegemoet treden. Iedereen moet er zich bewust van zijn dat hij /zij deel uitmaakt van een professionele leer- en werkomgeving. Positief gedrag draagt bij aan de veiligheidsgevoelens binnen de stichting. MosaLira zal initiatieven die (kunnen) leiden tot een groter veiligheidsgevoel positief ondersteunen. Pedagogisch optimisme is uitgangspunt van het professionele handelen, daarbij maatschappelijke ontwikkelingen niet uit het oog verliezend.

Uitgangspunten van ons handelen:

- Vertrouwen in elkaar en betrouwbaar zijn
- Handelen vanuit vakmanschap
- Uitgaan van eigen kracht
- Oog hebben voor ontwikkeling
- Transparant zijn en verantwoording nemen en afleggen
- Ondersteunend handelen
- Integer zijn

1. Betrouwbaar zijn en vertrouwen hebben in elkaar

- ☞ Bewust zijn van het pedagogisch en didactisch handelen en een professionele houding tonen, waarbij respectvol gedrag bij elkaar en de leerlingen wordt bevorderd.
- ☞ Aandacht voor elkaar.
- ☞ Bieden van veiligheid en geborgenheid.
- ☞ Respecteren de eigenheid en eigendommen van anderen.

2. Handelen uit vakmanschap

- ☞ Vakinhoudelijk, vakdidactisch en pedagogisch bekwaam.
- ☞ Bewust van een representatieve houding voor, tijdens en na het werk.
- ☞ Professioneel en onbevooroordeeld over leerlingen, collega's en ouders/verzorgers.
- ☞ Bewust zijn van het feit dat onderdeel te zijn van een team en een stichting en daar ook naar handelen.
- ☞ Oog hebben voor de veiligheid, de gezondheid en het welzijn van collega's, leerlingen, ouders/verzorgers en bezoekers.

3. Uitgaan van ieders eigen kracht

- ☞ Respectvol opstellen ten opzichte van elkaar en begrip tonen voor elkaars soms moeilijke positie.
- ☞ Elkaar gelijkwaardig behandelen ongeacht geslacht, leeftijd, ras, godsdienst, seksuele voorkeur, levensovertuiging, politieke gezindheid, beperking of welke grond dan ook.
- ☞ De vrijheid van meningsuiting respecteren en zich hierbij houden aan de wet- en regelgeving.

- ☞ Rekening houden met ieders lichamelijke en geestelijke integriteit.
- ☞ Het accepteren en respecteren van elkaars grenzen en het handelen hiernaar.
- ☞ Elkaar aanspreken op respectloos gedrag.
- ☞ Oog en oor hebben voor ieders talent en dit ook kenbaar maken.

4. Oog voor ontwikkeling

- ☞ Iedereen krijgt de kans om zijn attitude zodanig te vormen, zodat dit kan leiden/leidt tot duurzame kennis en vaardigheden.
- ☞ Zelfbewust zijn over je maatschappelijke opdracht en het handelen erop afstemmen.
- ☞ Leerlingen hebben recht op ondersteuning conform het concept 'Passend Onderwijs'.

5. Transparant zijn en verantwoording nemen en afleggen

- ☞ Bewust zijn van een voorbeeldfunctie in woord, gedrag en (uiterlijke) presentatie
- ☞ Bewust zijn van je rol en verantwoordelijkheid.
- ☞ Het benaderen van voorstellen gebeurt vanuit verschillende invalshoeken en passen bij ieders rol en verantwoordelijkheid.
- ☞ Bereidheid tot openheid en het nemen en afleggen van verantwoording.

6. Ondersteunend handelen

- ☞ Bereid zijn om een luisterend oor te bieden en in te gaan op hulpvragen.
- ☞ (Pro-)actief handelen bij voorkomende situaties.

7. Integer zijn

- ☞ Vasthouden aan de geldende normen en waarden binnen MosaLira in houding en gedrag.
- ☞ Eerlijk en betrouwbaar zijn. Dit betekent altijd verantwoording kunnen en willen afleggen over je eigen keuzes en gedrag.
- ☞ Elke gedraging die afbreuk doet aan integriteit wordt achterwege gelaten. Het betreft hierbij m.n. verbale of non-verbale uitingen en gedragingen met een seksistisch of discriminerend karakter.
- ☞ Bij de omgang met leerlingen bewust zijn van de verhouding: hierbij is sprake van afhankelijkheid en machtsongelijkheid.
- ☞ Privacy respecteren: informatie wordt deugdelijk opgeslagen en van de beschikbare kennis wordt geen oneigenlijk gebruik gemaakt.
- ☞ Een duidelijke scheiding tussen werk en privé betrachten.
- ☞ Geen nevenfuncties vervullen waarbij strijdigheid is of kan zijn met het belang van MosaLira.

Tenslotte

Wanneer een medewerker, bezoeker of een externe relatie handelt in strijd met deze gedrags- en integriteitscode dan is dit een serieuze aangelegenheid. Afhankelijk van de ernst van de overtreding zullen maatregelen worden genomen. Mocht een medewerker van mening zijn dat niet conform deze gedrags- en integriteitscode gehandeld is, dan wordt de medewerker verzocht dit te melden bij zijn/haar directeur/leidinggevende en indien het een

melding betreft waarbij de directeur/leidinggevende partij is, bij het College van Bestuur. Indien het een melding betreft waar College van Bestuur partij is, dan wordt een melding gedaan bij een externe vertrouwenspersoon.

Inwerkingtreding

Deze gedrags- en integriteitscode treedt inwerking per (? Door MosaLira te bepalen)

Begripsbepaling

Medewerkers: alle medewerkers, daaronder begrepen Raad van Toezicht, College van Bestuur, schoolleiding, leerkrachten, (onderwijs-) ondersteunend personeel, vervangers, LIO's, stagiaires, ouders en vrijwilligers die uit hoofde van hun functie, taak of rol (individuele) leerlingen onderwijzen, begeleiden of op hun prestaties beoordelen. Ook geldt deze gedragscode expliciet voor alle personen en instanties die namens/in opdracht van MosaLira werken.